

AVRUPA BİRLİĞİ'NİN UTANÇ KAMPLARININ VARLIĞI YANGIN FELAKETİNE RAĞMEN DEVAM EDİYOR

Gülperi GÜNGÖR

GÜLPERİ GÜNGÖR

9 Eylülde, Midilli adasındaki Moria Kampında çıkan yangın 13 bine yakın sayıda mülteciyi barınaksız bırakarak, mültecilerin çaresizlik hislerini daha da arttırdı. Bu durumda bile, Avrupa Birliği mültecilerin anakaraya geçişini engellemek üzere politikalarını sürdürmektedir.

Gelen sığınmacı ve göçmenlerin kaydı için 2015te açılan Moria, eski bir askeri kışlanın dönüştürülmesi ile 3000 sığınmacıyı barındıracak şekilde tasarlanarak oluşturulmuştur. Rekor sayıda göçün yaşandığı 2015 yılında, ilk kabul tesisleri Avrupa Birliğinin dış sınırlarında ilk karşılama, kimlik tespiti, sığınmacıların ve göçmenlerin kaydı ve parmak izlerinin alınması amacıyla kurulmuştu.[1] Yunanistanın beş adasında (Midilli, Samos, Leros, Kos, Sakız) ve İtalyada kurulan kamplardan en büyüğü Midillideki Moria kampıydı. Avrupa Komisyonu tarafından benimsenen hotspot yaklaşımı doğrultusunda Avrupanın dış sınırlarındaki bu adalardaki kamplar göçmenlerin iltica başvurularının işlenmesi, sığınmacıların yerleştirmesi gibi prosedürlerin gerçekleşmesi, bu süreçte barınmalarını sağlanması ve düzensiz göçmenlerin geri dönüşünün koordine edilmesi için oluşturulmuştu.

Mart 2016da düzensiz göçün önlenmesi için Türkiye – AB arasında mülteci geri kabul anlaşmasının imzalanması sonrasında Türkiye'den Yunanistan'a sığınma başvurusu yapmak için gelenlerin bunu beş adadan birinde yapması zorunlu oldu. Sığınma talepleri reddedilenler Türkiyeye iade edilirken, diğerleri Avrupa çapında dağıtılacaktı.

Türkiye- AB geri kabul anlaşması sonrasında insan kaçakçılığı ve Avrupa'ya iltica eden göçmen sayısı büyük oranda azaldı. Ancak bu süreçte AB ülkeleri sığınmacıları yeniden yerleştirme taahhütlerini yerine getirmemiştir. Örneğin yerleştirme programının ilk iki yılında Slovakya, alacağını taahhüt ettiği 902 sığınmacının yalnızca 16'sını, Çek Cumhuriyeti ise 2691'den 12'sini kabul etti. İspanya kotasının sadece %13,7'sini karşılarken, Belçika %25,6'sını karşıladı. Hollanda taahhüt ettiği hedefin % 39,6'sını ve Portekiz % 49,1'ini gerçekleştirdi.[2] Ayrıca prosedürler aşırı yavaş işledi ve bu süreçte artık anakaraya yalnızca başvuruları onaylananlar gidebileceği için birçok mülteci Yunan adalarında aylar ve hatta yıllarca mahsur kaldı.

3.000 kişi kapasiteli Moria kampında Ocak 2020de 19.000 mülteci bulunmaktaydı.[3]

Birçok kişi kamp etrafındaki zeytinlik alanda, su geçiren çadırlarda, temel ihtiyaçlarını karşılamaktan yoksun, savunmasız bir durumda kaldı. Elektriğın sık sık kesildiği, yeterli suyun olmadığı, uzun yiyecek kuyruklarında kavgaların olduğu bu kötü koşullarda sığınmacıların başvurularının değerlendirilmesi için çaresiz bekleyişlerinde, nüfusunun %40ı 18 yaş altı olan bu kampta eğitim hizmeti de verilmedi.[4] Aşırı kalabalık, eksik altyapı, kötü yaşam koşulları mülteci ve göçmenler arasında ciddi gerginliklere neden olurken, şiddet olaylarının sık sık görüldüğü, bu sarsıcı ortamda çocukların intihara meyilli olduğu gözlemlendi.[5] Avrupanın sığınmacı deposu haline gelen adalardaki bu kamplar gazeteci Daniel Howden'ın sözleriyle, sığınmacıları caydırmak için bir gösteri olarak tasarlanmış yerlere dönüştü.[6] Bu kamplar Avrupa kstahlığının sıfır noktası olarak tanımlandı.[7] Kamp koşulları uluslararası medyada ve insan hakları örgütlerinde tepki yaratırken, AB ve Yunanistan makamları sorumluluktan kaçınarak, topu birbirine attıkları açıklamalarda bulunmuşlardır.

COVID-19 salgını ortaya çıkınca, sığınma başvurularının durdurulması, halk sağlının korunması önlemleri gerekçe gösterilerek meşrulaştırıldı. Sivil toplum kuruluşları kamplarda sağlıklı bir karantina uygulanamadığı bu süreçte kampların boşaltılması, özellikle tıbbi açıdan hassas durumda olan insanların Yunanistan anakarasına ya da AB yesi diğer ülkelerde güvenli yerlere acilen tahliye edilmeleri çağrısında bulunmuşlardır.[8]

6 aylık bir karantina dönemi sonrası, 9 Eylülde çıkan devasa yangın sırasında tüm kamp yerle bir oldu. Can kaybı yaşanmadı. Midillide şimdi barınacak bir yeri olmayan mlteciiler yol kenarlarında, tarlalarda, mezarlıklarda, derme çatma sığınıklarda bulunmaktadır.[9] AB komisyonu, bir feribotta yaklaşık 1.600 kişiye geçici barınma sağlanacağını, Yunanistan da ayrıca 2000 kişinin barınması için üç gemi sağlayacağını açıklamıştır.

Yunan yetkililerin Midillide yeniden bir kamp tesis edileceği, üstelik bu sefer kapalı bir kamp olacağı açıklamaları ise hem mlteciilerin hem ada sakinlerinin protestoları ile karşılanmıştır. Almanyada ise 13 bin boş sandalye ile yerimiz var sloganıyla yapılan protestoda mlteciilerin gelişini engelleyen Alman İçişleri Bakanı Horst Seehofer'e ve AB ülkelerine karşı tepkiler ortaya konulmuştur.

Yangından sonra Almanya, Fransa ve diğer AB lkeleri refakatsiz 400 çocuğun kabul edilmesi için ltfetmişlerdir[10] ancak yangından önce refakatsiz çocukların alınması talepleri dile getirilmiş ve bu reddedilmişti. Bu noktada AB lkeleri yangın felaketinde yardım ediyor gibi yansıtılmaktadır ancak bu AB lkelerinin hukuki sorumluluğudur. Diğer adalardaki kamplarda da aşırı kalabalık ve kötü koşullar devam etmektedir. Sığınmacıların bu şekilde alıkonmaları insan haklarına aykırı olup, AB değerlerinin laftan öteye gitmediğini göstermektedir. Sığınmacıların kabul ve yerleştirilmesi uluslararası sorumluluk dahilindedir.

Burada dikkat çekilmesi gereken bir nokta vardır. Mlteciilerin maruz bırakıldıkları bu koşullar 5 milyona yakın göçmen barındıran Türkiyede olsaydı ABnin tepkisi nasıl olurdu, aynı duyarsızlık ve hoşgörü gösterilir miydi? Yoksa Türkiye AB değerlerine saygı göstermemek ile mi sulanırdı? Ne dersiniz?

[1] Hotspots at EU external borders, *European Parliamentary Research Service*, June 2018, [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2018/623563/EPRS_BRI\(2018\)623563_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2018/623563/EPRS_BRI(2018)623563_EN.pdf)

[2] EU: Countries have fulfilled less than a third of their asylum relocation promises, *Amnesty International*, 25 September 2017, <https://www.amnesty.org/en/latest/news/2017/09/eu-countries-have-fulfilled-less-than-a-third-of-their-asylum-relocation-promises/>

[3] 'Moria is a hell': new arrivals describe life in a Greek refugee camp, *The Guardian*, 17 January 2020, <https://www.theguardian.com/global-development/2020/jan/17/moria-is-a-hell-new-arrivals-describe-life-in-a-greek-refugee-camp>

[4] Moria is a hell..., *The Guardian*.

[5] Catrin Nye, Children 'attempting suicide' at Greek refugee camp, BBC, 28 August 2018, <https://www.bbc.com/news/world-europe-45271194>

[6] Kenan Malik, Morias only success has been to turn inhumanity into policy, *The Guardian*, 13 September 2020,

<https://www.theguardian.com/commentisfree/2020/sep/13/morias-only-success-has-been-to-turn-inhumanity-into-policy>

[7] Von Giorgos Christides und Katrin Kuntz, The Refugee Scandal on the Island of Lesbos, *Spiegel International*, 24 November 2017, <https://www.spiegel.de/international/europe/conditions-on-lesbos-worsen-for-refugees-and-residents-a-1180209.html>

[8] Polis Midilli Adasındaki Moria Kampını Karantina Altına Aldı, *Sınır Tanımayan Doktorlar*, 8 Eylül 2020,

<http://sinirtanimayandoktorlar.org/guncel/polis-midilli-adasindaki-moria-kampini-karantina-altina-aldi/?fbclid=IwAR1rsoJCFqKT5Wufht3qMBfW4EPCLur6WQK33dRYJ3c-nDBSBY7tw9JmDD4>

[9] Helena Smith, Greek riot police fire teargas at refugees campaigning to leave Lesbos, *The Guardian*, 12 September 2020, <https://www.theguardian.com/world/2020/sep/12/greek-riot-police-fire-teargas-at-refugees-campaigning-to-leave-lesbos>

[10] The tragedy on Moria should shame Europe into action, *The Guardian*, 13 September 2020, <https://www.theguardian.com/commentisfree/2020/sep/13/the-observer-view-on-the-eus-refugee-crisis>

Yazar Hakkında :

Gülperi Güngör, 2015 yılında Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Uluslararası İlişkiler bölümünden mezun olmuştur. 2020 yılında ODTÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü Uluslararası İlişkiler Bölümü [] yüksek lisans derecesini almıştır. Ocak 2020 [] katılmıştır. Güngör, Ankara Üniversitesi Uluslararası İlişkiler bölümünde doktor adayıdır. Mart 2025 sonrasında doktora çalışmasını yürütmek üzere Sheffield Üniversitesi'nde bulunan Güngör, AVİM'de Gayrimükim Uzman olarak görev yapmaya başlamıştır.

Atıfta bulunmak için: GÜNGÖR, Gülperi. 2026. "AVRUPA BİRLİĞİ'NİN UTANÇ KAMPLARININ VARLIĞI YANGIN FELAKETİNE RAĞMEN DEVAM EDİYOR." Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM), Yorum No.2020 / 40. Eylül 24. Erişim Nisan 29, 2026. <https://www.avim.org.tr/tr/Yorum/AVRUPA-BIRLIGI-NIN-UTANC-KAMPLARININ-VARLIGI-YANGIN-FELAKETINE-RAGMEN-DEVAM-EDIYOR>

Süleyman Nazif Sok. No: 12/B Daire 3-4 06550 Çankaya-ANKARA / TÜRKİYE

Tel: +90 (312) 438 50 23-24 • **Fax:** +90 (312) 438 50 26

@avimorgtr

<https://www.facebook.com/avrasyaincelemelerimerkezi>

E-Posta: info@avim.org.tr

<http://avim.org.tr>

© 2009-2025 Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM) Tüm Hakları Saklıdır